

16:1

Viss enskild avloppsanordning - trekammarbrunn - har inte ansetts motsvara nufidida krav på avloppsutrustning för permanentbostad inom tätbebyggt bostadsområde. På grund härav har yrkande om ersättning enligt 16 § VAL 1970 för anordningen ogillats.

R.B. ägde en fastighet i Höllviksnäs, som ligger i den del av Vellinge kommun vilken förut ingick i Rängs kommun. Den gränsar i norr till Falsterbovägen och i väster till Boltensternsvägen. R.B. förvärvade fastigheten år 1963 av byggmästaren A.W. Fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för Vellinge kommuns allmänna va-anläggning. För fastigheten gäller byggnadsplan, fastställd år 1944. --- Sedan R.B. hos hälsovårdsnämnden i Rängs kommun ansökt om tillstånd att anordna privat avloppsanläggning på fastigheten, fattade hälsovårdsnämnden 18.8.1964 följande beslut: "Ansökan beviljas, om fastigheten ansluts till den kommunala vattenledningen efter det program, som kommunalnämnden överenskommit med Byggnadsfirman A.W., Trelleborg." I beslut 15.2.1965 biföll hälsovårdsnämnden vidare en av A.W. gjord ansökan om tillstånd att anordna privata avloppsanläggningar på ett antal mellan Höllviksstrandsvägen och Boltensternsvägen belägna fastigheter. Även detta beslut kom att omfatta R.B:s fastighet. Beslutet innehöll följande tilläggsbestämmelse: "När kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp utökats till ovan angivna tomtområde, föreligger skyldighet att ansluta fastigheterna till kommunens avloppsledning." -- Under hösten 1969 utbyggdes kommunens allmänna va-anläggning till Boltensternsvägen så att möjlighet uppkom att ansluta fastigheten till denna anläggning. Kommunen upprättade förbindelsepunkter för sådan anslutning och underrättade i januari 1971 R.B. om läget för dessa punkter.

Rängs kommun yrkade att Va-nämnden måtte förplikta R.B. att till kommunen utge 4 000 kr avseende engångsavgift för anslutning av fastigheten till kommunens avloppsanläggning. Efter kommunsammanslagning 1.1.1974 övertogs talan av nybildade Vellinge kommun.

R.B. medgav att avgiftsskyldighet förelåg och att fordrat belopp motsvarade taxeenlig avgift vid tidpunkten för avgiftsskyldighetens inträde. R.B. yrkade dock å sin sida att Va-nämnden måtte fastställa att han inte var skyldig utge mer än 1 200 kr av fordrade beloppet på den grund att han hade motfordran hos kommunen enligt 16 § va-lagen med 2 800 kr. R.B. anförde: Om fastigheten ansluts till kommunens avloppsnät, blir dess egna avloppsanordningar helt onyttiga. Fastigheten är försedd med en trekammarbrunn. Brunnen består av cementrör. Den är 4,30 m djup och har en diameter av 1,20 m. Från brunnen går en 15 - 20 m lång ledning av fyratums cementrör, som mynnar ut i en stenkista ca 8 m innanför fastighetens gräns mot Falsterbovägen. Brunnen anlades våren 1965. Anläggningskostnaderna uppgick till 5 600 kr. Den yrkade ersättningen avser hälften av detta belopp.

Kommunen bestred R.B:s ersättningsyrkande och anförde som grund för bestridandet: R.B. har genom hälsovårdsnämndens båda beslut fått kännedom om att trekammarbrunnen var att anse som ett provisorium med begränsad användningstid. Oberoende av detta kan kommunen inte anses skyldig att ersätta honom för anläggningen, eftersom denna saknar ekonomiskt värde på grund av sin ålder

och på grund av att den inte är sanitärt godtagbar i ett bebyggelseområde av den typ som här är i fråga. Området är bebyggt med enfamiljsvillor, som i växande utsträckning tas i anspråk för permanentbosättning. Byggnadsförbud råder i alla områden i kommunen, som saknar kommunalt vatten och avlopp. Anläggningar av den typ som finns på R.B:s fastighet åstadkommer alltför stor press på kommunens reningsverk. Efter slamtömning uppstår ”chockeffekt” i reningsverket. Det bör också beaktas att fastigheten stiger i värde genom anslutning till kommunens avlopp. Det vitsordas inte att R.B:s anläggning blir onyttig. Kommunen har upprättat förbindelsepunkt på sådan plats att de gamla rören kan användas vid anslutning. Kommunen kan inte vitsorda att anläggningen kostat 5 600 kr, utan beräknar anläggningskostnaden till högst 3 000 kr uttryckt i det prisläge som rådde när anläggningen utfördes.

Till utveckling av sin talan har R.B. anfört: På fastigheten finns en enfamiljsvilla. Bostadsytan uppgår till 160 - 165 kvm. Huset är försett med två wc, två tvättställ, diskho, bad samt varmt och kallt vatten. Uppvärmning sker genom oljeeldning. Fastighetens yta är 2 500 kvm. F n används fastigheten som sommarbostad men R.B. har för avsikt att bosätta sig där permanent, när han pensioneras inom ett eller två år. Allt avlopp från fastigheten avleds genom trekammarbrunnen. Brunnen har en ansenlig volym jämfört med vad som är vanligt i grannskapet. Effekten av reningen blir i hans fall hundra procent. Brunnen tömdes första gången efter åtta år. Då var den endast halvfull. Numera töms brunnen varje år. En sådan här anläggning skall hålla en mansålder. Anläggningen har för honom samma värde som den hade för tio år sedan. Den år 1965 erlagda anläggningskostnaden 5 600 kr motsvarar i dagens priser en mycket högre summa. Det går inte att använda de gamla rören vid anslutning till kommunens nät, eftersom det för sådan anslutning kräves sextums rör. Hälsovårdsnämndens beslut från 1965 har R.B. inte känt till, förrän det delgavs honom i detta mål. A.W. har inte talat med honom om beslutet. 1964 års beslut, som avser hans egen anläggning, har han däremot känt till. Detta beslut utsäger dock inte att han skulle vara tvungen att ansluta till kommunens avloppsnät. När han byggde visste han om att kommunalt vatten var planerat. Först år 1969 fick han reda på att även avlopp skulle dras fram till hans fastighet. Det är riktigt att bebyggelsen öster om Boltenssternsvägen, där hans fastighet ligger, mer och mer övergått till permanentbebyggelse. De fastigheter som gränsar till hans fastighet är numera bebyggda. Väster om vägen finns dock alltså obebyggda tomter.

Va-nämnden yttrade:

Fastigheten ligger inom ett tätbebyggt område, där inslaget av permanentbebyggelse redan nu är stort och ständigt växer. För området gäller byggnadsplan. Vad gäller fastigheter, som saknar möjlighet att ansluta till kommunalt avlopp råder inom kommunen byggnadsförbud.

På fastigheten finns uppförd en påkostad och modern bostadsbyggnad, som helt och hållet är inrättad på sätt som kännetecknar en permanentbostad. Den trekammarbrunn, till vilken såväl wc-avlopp som övrigt avlopp från huset utsläppes, är nedgrävd omedelbart framför husets altanförsedda front mot Falsterbovägen och täckes av ett cementlock. Anläggningen har en väl tilltagen rymd och förefaller väl-

gjord. Trots detta bedömer Va-nämnden - som besett anläggningen vid sitt besök på fastigheten - det som uppenbart att en anläggning av detta slag inte kan anses godtagbar med hänsyn till nutida krav på avloppsutrustning för bebyggelse inom ett område av den karaktär som är i fråga här. Med hänsyn härtill och till den fördel som vunnits genom tillkomsten av den allmänna avloppsanläggningen kan ej skäligen ifrågakomma att tillerkänna fastighetens ägare någon ersättning för anläggningen. R.B:s fastställsetalan skall följaktligen ogillas.

Vid denna prövning kan R.B., som i övrigt ej riktat någon erinran mot kommunens krav, inte undgå förpliktande att erlägga hela det belopp om 4 000 kr, som kommunen fordrar såsom engångsavgift för avlopp.

Va-nämnden lämnade R.B:s fastställsetalan utan bifall och förpliktade honom att utge engångsavgiften.

Beslut: 1975-02-05, BVA 7

Mål nr: VA 29/73

R.B. fullföljde talan och yrkade i Vattenöverdomstolen bifall till sitt vid Va-nämnden framställda yrkande att det belopp han är skyldig att utge till kommunen fastställs till 1 200 kr.

Kommunen bestred ändring. -- Kommunen anförde: Efter det att den ifrågavarande avloppsbrunnen år 1965 anlagts har en stark ökning ägt rum av den bebyggelse som omfattas av den för fastigheten gällande byggnadsplanen. Antalet inom området permanent boende personer har ökat från 1 000 till 6-7 000. Hälsovårdsnämnden har efterhand övergått till att endast bevilja tillstånd till avloppsanläggningar med slutet avloppssystem. Numera godtages ej heller avloppsanläggningar av denna typ. Sedan 1972 råder byggnadsförbud i alla områden i kommunen, vilka saknar kommunalt vatten och avlopp.

Vattenöverdomstolen yttrade:

Den å ifrågavarande fastighet belägna byggnaden, som bl.a. är försedd med 2 wc och bad samt modern maskinell utrustning, är - oavsett hur den hittills begagnats - att beteckna som en permanentbostad. Fastigheten är belägen inom ett förhållandevis tätbebyggt område med starka inslag av permanentbostäder. Lika med Va-nämnden finner Vattenöverdomstolen att en avloppsanläggning av förevarande slag inte kan anses godtagbar med hänsyn till nutida krav på avloppsutrustning för bebyggelse inom ett område av den karaktär varom är fråga. Med hänsyn främst till anläggningens art finner Vattenöverdomstolen - vid den skälighetsbedömning som enligt 16 § va-lagen skall företagas - R.B. inte kunna tillerkännas ersättning för anläggningen.

Vattenöverdomstolen lämnade R.B:s ändringsyrkande utan bifall.

Dom: 1975-10-23, DT 22

Mål nr: T 12/75

*Litteratur: prop. 1970:118 s. 145 f, Körlof s. 63 f,
Bouvin-Hedman s. 108 f*